

Mano peticija

E

Ž

T

T

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Mano peticija EŽTT:

Kaip pateikti pareiškimą
ir kokia jo nagrinėjimo
tvarka

Šį dokumentą parengė Teismo ryšių su visuomene skyrius. Jis nėra privalomas Teismui ir pateikia bendro pobūdžio informaciją apie Teismo veiklą.

Išsamesnius paaiškinimus rasite kituose Teismo tinklalapyje www.echr.coe.int paskelbtuose dokumentuose, ypač Teismo Reglamente.

Didžioji dalis Teismui pateiktų peticijų yra pripažįstamos nepriimtiniomis, o tai reiškia, jog Teismas atmets šiuos skundus nenagrinėjęs jų esmės, kadangi jie neatitinka priimtino kriterijų. Nutarimai dėl nepriimtino yra galutiniai ir neskundžiami.

Taigi, jeigu nenorite, jog Teismas atmestų Jūsų skundą svarbu, kad Jūsų peticija atitiktų visus keliamus priimtino reikalavimus. Prieš pateikdami skundą Teismui perskaitykite informaciją Teismo tinklalapyje, o ypač praktinį priimtino kriterijų vadovą.

SIEKIATE PATEIKTI PETICIJĄ TEISMUI

Pareišimo formuliarą rasite Teismo tinklalapyje. Parsisiųskite jį, užpildykite visas be išimties dalis, atspausdinkite ir išsiųskite Teismui kartu su visų su skundu susijusių dokumentų kopijomis. Nesiųskite dokumentų originalų, nes jie nebus Jums grąžinti procedūrai pasibaigus. Nesikreipkite į Teismą su prašymu atsiųsti Jums popierinį pareišimo formuliaro variantą, kadangi rizikuojate praleisti terminą skundai pateikti (perskaitykite Teismo tinklalapyje esančius praktinius nurodymus bei pareišimo formuliaro pildymo atmintinę).

Jeigu Jūsų pareišimas nėra tinkamai užpildytas, Teismas gali jo nenagrinėti. Todėl yra svarbu kruopščiai užpildyti kiekvieną pareišimo formuliaro dalį. Jei nors viena pareišimo dalis tinkamai neužpildyta ar trūksta informacijos, ar nepridėjote reikiamų dokumentų kopijų, Teismas gali neregistruoti Jūsų skundo ir jo nenagrinėti.

Į Teismą galite kreiptis viena iš oficialių Europos Tarybos kalbų – anglų arba prancūzų, ar bet kuria kita Europos Tarybos valstybės-narės oficialia kalba.

Bylos nagrinėjimo pradžioje nebūtina turėti advokato. Tačiau jei ketinate pasitelkti teisinio atstovavimo paslaugas, turite pateikti Teismui tinkamai užpildytą ir pasirašytą įgaliojimą advokatui atstovauti Jums Teisme.

Užpildę visas pareiškimo formuliario dalis, išsiųskite jį nurodytu adresu kartu su visų su skundu susijusių dokumentų kopijomis:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

Patartina siųsti pareiškimą registruotu paštu. Privalote jį išsiųsti Teismui ne vėliau nei per keturis mėnesius nuo paskutinio nacionalinių teismų sprendimo datos. Teismas nustatys pareiškimo pateikimo datą pagal pašto tarnybos antspaudo datą. **Pareiškimai Teismui gali būti pateikiami tik paštu.**

Bet koku atveju, patartina **nedelsiant** pateikti pareiškimą pasibaigus bylos nagrinėjimui nacionaliniuose teismuose ir įsigaliojus galutiniam sprendimui byloje.

JŪS IŠSIUNTĖTE PETICIJĄ TEISMUI

Jūsų siuntą gaus Teismo centrinis skyrius, kurį kasdien pasiekia apie pusantro tūkstančio laiškų, todėl Teismas negalės iš karto patvirtinti Jūsų siuntos gavimo.

Neskambinkite Teismui norėdami sužinoti, ar Jūsų siunta yra gauta. Teismas su Jumis susisieks, jeigu jam reikės papildomos informacijos.

Centrinis skyrius išrūšiuoja gautą korespondenciją ir persiunčia juridiniam skyriui, atsakingam už peticijų, pateiktų prieš tą šalį, prieš kurią skundžiatės, nagrinėjimą. Pavyzdžiui, jeigu Jūsų peticija nukreipta prieš Vokietiją, Jūsų pareiškimas bus pateiktas juridiniam skyriui, dirbančiam su bylomis prieš Vokietiją, nes to skyriaus darbuotojai kalba šia kalba ir išmano šios šalies teisę.

Jūsų peticijai bus suteiktas numeris ir teisininkas ją peržiūrės. Tačiau tai dar nereiškia, jog Teismas priėmė Jūsų skundą nagrinėjimui, o tik tai, kad byla buvo užregistruota. **Jeigu Teismas kreipiasi į Jus, privalote atsakyti iki nurodyto termino, priešingu atveju Jūsų peticija gali būti atmesta ar sunaikinta.**

Kai Teismas gaus visą bylos nagrinėjimui reikiamą medžiagą, Jūsų peticija bus priskirta vienai iš Teismo sudėčių

Per visą bylos nagrinėjimo eigą, net jei manote, kad ji trunka ilgai, Jūs privalote laukti, kol Teismas su Jumis susisieks. Atsižvelgiant į didelį kasmet gaunamų bylų skaičių (virš 50 tūkstančių) ir dar didesnį – laukiančių savo eilės, Teismas negali patvirtinti visų Jūsų siunčiamų laiškų ar dokumentų gavimo ar apytiksliai nurodyti, kada Jūsų byla bus išnagrinėta.

Teismo procedūra yra rašytinė. Bet kokia informacija, kurią norite pateikti Teismui, turi būti pateikta raštiškai.

PETICIJOS NAGRINĖJIMAS

1. TEISMO SUDĖTIS

Kai Teismas turės visą peticijos nagrinėjimui reikiamą informaciją, Jūsų byla bus perduota vienai iš Teismo sudėčių, priklausomai nuo bylos pobūdžio – vieno teisėjo sudėties Teismui, komitetui arba kolegijai.

- ➔ Jei Jūsų peticija akivaizdžiai neatitinka keliamų priimtinumo kriterijų, ji bus išnagrinėta **vieno teisėjo**. Nutarimas dėl nepriimtumo, priimtas vieno teisėjo, yra galutinis, apie jį Jums bus pranešta. **Nėra galimybės apskųsti nutarimą dėl nepriimtumo ar gauti papildomos informacijos dėl jo. Byla bus laikoma baigta ir vėliau jos medžiaga bus sunaikinta.**
- ➔ Jei Jūsų byla yra pasikartojančio pobūdžio, t.y. kelianti jau Teismo išnagrinėtus klausimus, ją nagrinės **trijų teisėjų komitetas**. Tokiu atveju gausite raštu paaiškinimą apie tolesnę bylos nagrinėjimo eigą. **Kaip įprasta, Teismas susisieks su Jumis, jei tai bus reikalinga.**
- ➔ Jei Jūsų byla nėra pasikartojančio pobūdžio, ją nagrinės **septynių teisėjų kolegija**. Kolegija vis dar gali paskelbti Jūsų skundą nepriimtinu, ir šis nutarimas bus galutinis. Tačiau jei kolegija nutars, jog Jūsų peticija yra priimtina, ji nagrinės Jūsų skundą iš esmės. Apie Jūsų peticiją bus pranešta atitinkamai Vyriausybei, informuojant ją apie Jūsų skundus ir suteikiant galimybę išsakyti savo nuomonę dėl ginčo esmės. Šios pastabos bus persiųstos Jums, suteikiant Jums galimybę į jas atsakyti. Nepaisant to, jog bylos nagrinėjimo pradžioje nėra privaloma būti atstovaujama advokato, šioje bylos nagrinėjimo stadijoje toks atstovavimas yra pageidautinas. **Teismas su Jumis susisieks ir Jus informuos.**

- ➔ Jokia byla nėra iš karto priskiriama **septyniolikos teisėjų sudėties Didžiajai Kolegijai**. Tačiau septynių teisėjų kolegija gali nuspręsti perleisti bylos nagrinėjimą Didžiajai Kolegijai arba byla gali būti jai perduota vėlesnėje nagrinėjimo stadijoje. Toks perleidimas yra galimas, jei skundai kelia rimtus Konvencijos aiškinimo klausimus arba gali būti nukrypta nuo ankstesnės Teismo praktikos. Byla gali būti perduodama Didžiajai Kolegijai vienos iš šalių prašymu, per tris mėnesius nuo septynių teisėjų kolegijos priimto sprendimo byloje, tačiau tokie prašymai yra patenkinami tik išimtiniais atvejais.

2. PETICIJOS NAGRINĖJIMA TRUKMĖ

Nėra galimybės iš anksto pasakyti, kiek vidutiniškai laiko užtruks bylos nagrinėjimas. Tai priklauso nuo skundo pobūdžio, Teismo sudėties, kuriai skundas priskirtas, kaip greitai šalys pateiks prašomą informaciją ir daugelio kitų faktorių. Teismas nagrinėja bylas tam tikra tvarka, atsižvelgdamas į bylos ir keliamų skundų svarbą. Tai reiškia, jog pačioms svarbiausioms byloms ar byloms, keliančioms rimtas plataus masto problemas, bus suteiktas prioritetas. Dėl šių priežasčių skundas, pateiktas vėliau nei Jūsų, gali būti išnagrinėtas greičiau, kol Jūsų byla vis dar lauks savo eilės.

3. VIEŠAS BYLOS SVARSTYMAS

Išimtiniais atvejais Teismas bylą svarsto viešame kolegijos arba Didžiosios Kolegijos posėdyje (apie 30 bylų per metus). Jums bus pranešta, jei bus nuspręsta Jūsų bylą svarstyti viešame posėdyje. Visi Teismo vieši posėdžiai yra įrašinėjami ir juos galima peržiūrėti Teismo internetiniame tinklalapyje.

BYLOS NAGRINĖJIMO BAIGTIS

Yra kelios galimos bylos nagrinėjimo baigtys.

1. BYLA ATMESTA

➔ BYLOS MEDŽIAGA SUNAIKINTA

Jei bylos nagrinėjimo pradžioje Teismas į Jus kreipiasi su prašymu ir Jūs laiku į jį neatsakote, Teismas gali nuspręsti, jog Jūs nesate suinteresuotas tolesniu bylos nagrinėjimu, ir administracine tvarka užbaigti bylą. Bylos medžiaga bus sunaikinta ir toks nutarimas negalės būti skundžiamas.

➔ IŠBRAUKIMAS IŠ BYLŲ SĄRAŠO

Vėlesnėje bylos nagrinėjimo stadijoje, po to kai byla priskirta vienai iš Teismo sudėčių, jei Teismas į Jus kreipiasi su prašymu ir Jūs laiku į jį neatsakote, Teismas gali nuspręsti, jog Jūs nesate suinteresuotas tolesniu bylos nagrinėjimu, ir išbraukti bylą iš bylų sąrašo. Toks išbraukimas galimas ir draugiško susitarimo ar vienašalės deklaracijos atveju.

Todėl yra itin svarbu laiku atsakyti į Teismo prašymus, kad patvirtintumėte savo suinteresuotumą tolesniu bylos nagrinėjimu ir kad Teismas neišbrauktų Jūsų bylos iš sąrašo ar neužbaigtų jos administracine tvarka.

➔ BYLA NEPRIIMTINA

Jei Jūsų peticija neatitinka Teismo nustatytų priimtino sąlygų, Jūsų byla bus pripažinta nepriimtina ir šis nutarimas bus galutinis.

2. SPRENDIMO PASKELBIMAS

Jei Jūsų peticija nebus paskelbta nepriimtina, Teismas, išnagrinėjęs bylą, gali nuspręsti, jog Konvencija nebuvo pažeista, arba priešingai, jog Jūsų teisės buvo pažeistos, ir priteisti teisingą atlygį. Pažymėtina, jog Teismas negali panaikinti nacionalinių teismų sprendimų.

Jei sprendimą priima komitetas, toks sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas. Kolegijos priimti sprendimai įsigalioja per tris mėnesius nuo jų priėmimo datos. Per šį laikotarpį Jūs arba Vyriausybė gali pateikti prašymą perduoti bylos nagrinėjimą Didžiajai Kolegijai. Primename, jog Teismas tenkina tokius prašymus tik išimtiniais atvejais. Didžiosios Kolegijos sprendimai yra galutiniai ir neskundžiami.

Kai sprendimas, pripažįstantis teisių pažeidimus, įsigalioja, bylos medžiaga yra perduodama Europos Tarybos Ministrų Komitetui, kuris yra atsakingas už Teismo sprendimų vykdymą. Taip užbaigiamas bylos nagrinėjimas Teisme.

Taigi kreipiantis į Teismą, yra svarbu, kad Jūsų peticija atitiktų priimtino sąlygas. Priešingu atveju, Teismas atmes Jūsų peticiją, nenagrinėdamas Jūsų skundų iš esmės.

Be to, kai Teismas paskelbia peticiją nepriimtina, toks nutarimas yra galutinis ir nėra galimybės bylą nagrinėti iš naujo ar pateikti kitą peticiją dėl tų pačių skundų.

NAUDINGA ŽINOTI

■ ANONIMIŠKUMAS

Visa bylos medžiaga yra viešai prieinama. Jei nenorite, kad Jūsų tapatybė būtų atskleista, turite tai aiškiai nurodyti pildydami pareiškimo formuliara ir paaiškinti priežastis, dėl kurių siekiate anonimiškumo.

■ DRAUGIŠKAS SUSITARIMAS

Jei Teismas nutars, jog Jūsų peticija yra priimtina, jis sieks draugiško susitarimo tarp šalių – Jūsų ir Vyriausybės. Jei šalis nepavyks draugiškai susitarti, Teismas nagrinės Jūsų skundus ir priims sprendimą.

■ VIENAŠALĖ DEKLARACIJA

Jei atsisakysite draugiško susitarimo be svarbių priežasčių, Teismas gali išbraukti bylą iš bylų sąrašo Vyriausybei pateikus vienašalę deklaraciją, kuria ji pripažįsta Konvencijos pažeidimą/-us ir įsipareigoja už juos atlyginti.

■ LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS

Galite prašyti Teismo pritaikyti laikinąsias apsaugos priemones, tačiau tik tuo atveju, jeigu Jums gresia pavojus ar kyla rimta grėsmė Jūsų sveikatai – pavyzdžiui, Jus ketinama išsiųsti į šalį, kur Jums gresia kankinimas.

DAŽNAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI

■ AR KREIPIMASIS Į TEISMĄ SUSTABDO NACIONALINIŲ TEISMŲ PRIIMTO SPRENDIMO VYKDYMĄ?

Ne. Kreipimasis į Teismą nesustabdo nacionalinių teismų sprendimų vykdymo. Jūs privalote vykdyti šių teismų priimtus galutinius sprendimus, net jei ir pateikiate peticiją Strasbūro Teismui.

■ AR TEISMAS GALI PADĖTI SURASTI ADVOKATĄ?

Ne. Teismas nepadės Jums susirasti advokato. Patartina kreiptis į šalies advokatūrą su prašymu pateikti pastarosios narių sąrašą.

■ AR TEISMAS GALI PADĖTI UŽPILDYTI PAREIŠKIMO FORMULIARĄ?

Ne. Teismas negali Jums padėti užpildyti pareiškimo formuliario. Teismas privalo išlikti neutralus viso bylos nagrinėjimo metu. Perskaitykite Teismo tinklalapyje skyrelį „Kaip teisingai pateikti pareiškimą“, kuriame rasite visą reikiamą informaciją apie tai, kaip tinkamai pateikti peticiją.

■ AR YRA GALIMYBĖ GAUTI PARAMĄ TEISINIAM ATSTOVAVIMUI?

Taip. Tačiau tokia parama yra galima ne nuo pat bylos nagrinėjimo pradžios, o tik tada, kai apie bylą yra pranešta atitinkamai Vyriausybei. Pabrėžtina, kad tokia parama nėra automatiškai suteikiama visiems prašantiems.

■ AR REIKIA ATVYKTI Į TEISMĄ ASMENIŠKAI, SIEKIAM PAAIŠKINTI SAVO PETICIJĄ AR PASPARTINTI JOS NAGRINĖJIMĄ ?

Tikrai ne. Bylų nagrinėjimo Teisme procedūra yra rašytinė ir asmeninis atvykimas nedaro jokios įtakos. Taigi nėra prasmės to daryti.

■ AR TEISMAS GALI SUTEIKTI TEISINĘ KONSULTACIJĄ ?

Teismas neteikia teisinių konsultacijų ar patarimų, kokių priemonių turėtumėte imtis šalyje, prieš kurią skundžiatės. Detalų Strasbūro Teismo

procedūros aprašymą rasite informaciniuose dokumentuose Teismo internetinėje svetainėje. Teismas negali Jums atsakyti, kokia bus Jūsų bylos baigtis. Privalote laukti, kol jis priims sprendimą ar nutarimą.

■ **AR TEISMAS GALI IMTIS KOKIŲ NORS VEIKSMŲ PRIEŠ ŠALĮ, PRIEŠ KURIĄ SKUNDŽIATĖS?**

Ne. Teismas negali imtis jokių veiksmų Jūsų vardu prieš valdžios institucijas, dėl kurių veiksmų skundžiatės. Tačiau, išimtiniais atvejais, Teismas gali nurodyti valstybės institucijoms imtis tam tikrų priemonių, kol bus nagrinėjama byla (dažniausiai tai daroma bylose, kuriose pareiškėjui gali grėsti rimta fizinė žala).

■ **AR YRA BUVĘ PANAŠIŲ BYLŲ Į MANO?**

Teismo sprendimai yra skelbiami internete Teismo tinklalapyje. Jame galite rasti visus Teismo priimtus sprendimus ir sužinoti, ar yra buvę bylų, panašių į Jūsų.

■ **JEI MANO PETICIJA BUVO PRIPAŽINTA NEPRIIMTINA, AR GALIU APSKŪSTI ŠĮ SPRENDIMĄ?**

Nutarimai dėl nepriimtino yra galutiniai ir neskundžiami. Tai parodo, kaip svarbu yra pareiškėjams prieš kreipiantis į Teismą pasirūpinti, jog peticija atitiktų visas keliamas priimtino sąlygas.

■ **KAIP SUŽINOTI APIE SAVO BYLOS EIGĄ ?**

Teismas negali atsakyti į visus gaunamus klausimus dėl bylų eigos. Kadangi visa bylos nagrinėjimo procedūra yra rašytinė, jei Teismui reikės papildomos informacijos, jis pats į Jus kreipsis. Teismas taip pat Jus informuos apie tolesnes bylos nagrinėjimo stadijas. Informaciją apie bylos eigą taip pat galite rasti Teismo tinklalapyje.

Mano peticija EŽTT:

Kaip pateikti pareiškimą ir kokia
jo nagrinėjimo tvarka

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int